

його антикризовий, фінансовий потенціал та потенціал зростання. Антикризовий потенціал характеризується наявністю ресурсів (внутрішніх та зовнішніх резервів) для нівелювання ризиків та загроз. Фінансовий потенціал – містить у собі всі фінансові ресурси, які може мобілізувати кредитна організація в цілях протидії кризовим явищам;

2) системно-цільовий, при якому безпека розглядається як багаторівнева система, що орієнтована на досягнення кінцевого результату – підвищення рівня соціально-економічного розвитку країни;

3) індикативний – базується на оцінці рівня та динаміки показників фінансової безпеки банківської системи. В Україні створена система індикаторів фінансової безпеки банківської системи, яка містить у собі показники, що аналізують, структуру кредитного портфеля банку, процентні ставки та структуру банківського капіталу.

Таким чином, забезпечення фінансової безпеки банківської системи – необхідна умова посилення її конкурентоспроможності, а отже, і розвитку всієї національної фінансової та економічної системи.

С. В. Дубовик, аспірант

ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"

ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЙ "ІНВЕСТИЦІЙНА БАНКІВСЬКА ПОСЛУГА" ТА "ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНКІВСЬКИЙ ПРОДУКТ"

Складність науково-методичного обґрунтування категорії "інвестиційна банківська послуга" полягає в комплексному характері її формотворення. Це зумовлено насамперед її спорідненістю з такими дефініціями, як "банківська послуга", "інвестиційна послуга" та "банківський продукт".

Інвестиційний банківський продукт являє собою матеріалізацію окремої банківської операції у сфері інвестування, що є безпосередньою передумовою її реалізації на фінансовому ринку. Формою такого втілення є конкретний документ (інструкція, фінансовий інструмент, розроблений під конкретного клієнта та ін.), що підтверджує юридичні права сторін купівлі-продажу.

Більшість авторів надає категорії "банківська послуга" більш абстрактного значення порівняно з банківським продуктом, який виступає тут конкретним її втіленням. Зокрема, банківський продукт визначається як спосіб, засіб надання послуги клієнту банку, регламент взаємодії службовців банку з клієнтом при наданні послуги, комплекс взаємопов'язаних організаційних, інформаційних, фінансових та юридичних заходів, об'єднаних єдиною технологією обслуговування клієнта.

На нашу думку, останнє твердження відображає маркетинговий підхід до розуміння сутності банківського продукту, оскільки наголошує на високому рівні його самодостатності як об'єкта ринкового позиціонування фінансової установи. Однак даний підхід не повністю розкриває зміст реалізації даного продукту. Цілком очевидно, що конкретний банківський продукт як відокремлена персоніфікована пропозиція може включати до свого складу цілий комплекс банківських послуг, в тому числі з різних (часто незалежних) сегментів банківської діяльності.

У розрізі цього положення, зокрема, некоректним є визначення, згідно з яким банківський продукт являє собою систему однорізних послуг, наданих клієнтам на ринку і об'єднаних за певними ознаками. Тобто однорідність таких послуг не є обов'язковою умовою впровадження конкретних продуктових рішень банку.

Особливо це стосується інвестиційного банківського обслуговування, що в реальних ринкових умовах передбачає використання широкого арсеналу клієнтських послуг. Таким чином, дана позиція принципово відрізняється від вказаних вище, оскільки відходить від практики максимального узагальнення банківських сервісів, яка не враховує повною мірою динамічні тенденції розвитку окремих ринків банківських послуг. Остання категорія, на нашу думку, має бути викідною при побудові ієрархічної структури "ринку (сегмент) банківських послуг – банківські послуги – банківський продукт – банківські операції".

Узагальнення існуючих концепцій у теоретичних дослідженнях щодо визначення категорії "інвестиційна послуга" дозволяє здійснити класифікацію головних науково-методичних підходів до розуміння її сутності:

1. За ступенем зв'язку з інвестиційним капіталом (інвестиційними ресурсами):
 - а) ресурсний підхід, згідно з яким покупець інвестиційної послуги є одночасно безпосереднім продавцем фінансового капіталу;
 - б) трансфертний підхід, що передбачає придбання інвестором інвестиційних послуг з одночасним набуттям прав на сторонні фінансові активи.
2. За масштабом охоплення:
 - а) спеціалізований, за яким інвестиційна послуга є складовою частиною інвестиційного продукту (товару) або співвідноситься з ним;
 - б) інтегративний, відповідно до якого інвестиційна послуга ототожнюється з інвестиційним продуктом (товаром).

3. За сутнісним наповненням:
 - а) інструментальний підхід, що асоціюється з конкретним набором фінансових інструментів (активів), в які інвестуються кошти;
 - б) функціональний підхід, який асоціюється з конкретними інвестиційними пропозиціями щодо дій з цільовими фінансовими інструментами.
4. З точки зору особливостей ринкового середовища:
 - а) інфраструктурний підхід, що передбачає наявність конкретного переліку учасників ринку інвестиційних послуг;
 - б) кон'юнктурний підхід, за яким інвестиційна послуга є важливим фактором формування попиту і пропозиції на інвестиційні активи встановлення справедливої ціни та довгострокової ринкової рівноваги.

На нашу думку, під інвестиційною банківською послугою слід розуміти систему проведення банками в межах визначеного продуктового ряду відповідно до законодавства операцій, що опосередковують відносини з приводу обміну інвестиційними активами між суб'єктами інвестиційного ринку на платній основі відповідно до конкретних інвестиційних цілей.

Дубовик, С.В. Теоретичне обґрунтування сутності категорій "інвестиційна банківська послуга" та "інвестиційний банківський продукт" [Текст] / С.В. Дубовик // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції (26-27 травня 2011 р., м. Суми): у 2-х т. – Суми: УАБС НБУ, 2011. – Т. 2. – С. 40-42.